

HET VRYE BLAD,

BODE VAN LIMBURG.

Algemeen welzyn. — Godsdienst. — Vaderland. — Vryheid.

Men schryft in by A. SCHOOF, eigen-uitg. van het VRYE BLAD, wekelyks verschynende des zaterdags 's avonds. — Abonnement prys: voor de stad, 5 fr. per jaer; 3 fr. per half jaer; 1-75 per trimester. Voor buiten, 5-50 per jaer; 3 fr. per half jaer; 2 fr. per trimester. Vooraf betaalbaar. — Alle toezending van brieven, geld, enz. moet ons vrachtyr geworden.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Sedert eenige dagen is lord Palmerston naer Schotland vertrokken, ten einde er bezit gaen te nemen van zynen zetel als rector der hoogeschool van Glasgow. By deze gelegenheid kon men zich van wege zyne heerschap aen eenige politieke verklaringen verwachten waerin de poolse kwestie zoo aengeroerd worden.

Wy hebben in de londensche dagbladen een paer redevoeringen gevonden van zyn lordschap. De eerste werd gehouden te Greenock, de tweede te Glasgow.

Lord Palmerston toont zich zeer bezadigd nopens den poolschen opstand. Hy heeft Englands ononderbrokene genegenheid bestatigd voor de volkeren die voor hunne vryheid stryden, en de bewyzen dier genegenheid herinnerd jegens Griekenland, Portugal, Spanje en België. Doch in stede van iets te veropenbaren aengaende de inzichten der diplomatie in de poolse zaak, heeft de edele lord wydoelig gesproken van de onheilen voortspuitende uit den amerikaenschen oorlog, en de redens blootgelegd die evenwel Engeland belet hadden van er tusschen te komen om een einde aen dien broedermoord te stellen.

Langs die zyde is er dus geen licht te verwachten.

Te Parys spreekt men van een kongres om de poolse zaak te vereffenen; doch niets bewyyst dat Rusland gensigd zy daer deel aen te nemen, en van dan af hechten wy weinig belang aen die geruchten.

De zending van den prins von Metternich heeft, naer men zegt, daerin bestaen, dat hy de geheele onafhan-

kelykheid van Polen heeft voorgesteld, met teruggave van Krakau, en de verkiezing van eenen souverein door het algemeen stemregt. Oostenryk kon op zulk eenen grondslag geene onderhandelingen aenknoopen. Rusland en Pruisen van deze pooging des franschen keizers onderdrukt, zyn woedend, en prins Gortschakoff heeft verklaerd dat het hem leed deed te veel betrouwen in de beloften van Napoleon gesteld te hebben. — Alle mogendheden, de eene na de andere om den tuin geleid, heffen dezelve klagt aen, maer de keizer wint er dit by, dat zy onder elkander verdeeld zyn, en hierin vindt hy zyne meeste kracht.

Met vooruitgezette plan om Polen als onafhankelyk koninkdom te herstellen in al deszelfs oude bezittingen, onder bestuer van den hertog van Leuchtenberg, of een anderen bloedverwant van het russische keizershuis, vindt te Berlyn in hoogere kringen veel geloof en heeft aldaer een diepen indruk te weeg gebragt.

Tusschen den Polak markies Wielopolski, burgerlyken gouverneur van Warschau, en prins Napoleon zyn hevige brieven gewisseld over het poolse vraagstuk.

Een nieuw korps is gevormd geworden in het platinaet van Lublyn, onder de bevelen van Piaseki; dit korps telt reeds 15,000 manschappen onder de wapens. De opstandelingen hebben de betrekkingen tusschen Warschau en Sint-Petersburg nogmaels afgesneden. Eindelyk er heeft een gevecht plaets gehad te Myszniezki in Lithuanen. De uitslag ervan is niet gekend.

Oostenryk schynt strenger te wor-

verschrikken dezer hulp in. Zy trok party voor hen en besliste dat Adam Czartoryski of Stanislaus zou koning van Polen worden.

Eindelyk vestigde zy haren keus op haren gewezen minnaer, en zond zestig duizend soldaten naer de Poolse grens en tien duizend naer Warschau, en deed hem aldus door de natie vry tot koning kiezen.

Stanislaus was wel een knap man en als byzondere persoon was hy zelf goed kenner en beschermer van letteren en kunsten; maer hy was verwyfd en geen echte Pool; als koning was hy aen Rusland verslaefd en stond daerenboven onder de voogdy der Czartoryski, Reppin, vroeger overdaedsmakker en nu tegenstrever van Stanislaus, werd door de Dzarin als afgezant naer Warschau gezonden; waer hy als dictator over Polen gehoord, en in Lithauwen zouden Radziwil en de andere voornamen heeren zich ouafhankelyk verklaren. Van daer de burgerkryg, waertegen Rusland en Pruisen niets hadden: — zy wachtten.

Polen voedde in zynen schoot nog eenen anderen vyand, die immer gereed was met den uitlander aen te spannen, dit waren de dissidenten (Protestanten, Socinianen en leden der Grieksche Kerk). Deze vergaderden zich te Radam in eenen algemeenen Bond besloten den staatkundigen regter te ver-

den op zyne grenzen. Dit feit word sedert eenigen tyd door brieven uit Krakau bestatigd. Anderzyds lezen wy in de weener Press dat een honderdtal poolse opstandelingen in het gevangenhuis te Weenen zyn opgesloten. Zy worden behandeld als de overige gevangenen, en het is hun niet toegelaten hunne vrienden en naestbestaenden te ontvangen.

Men weet dat het russisch gouvernement afstand der gronden aen de lithuaensche boeren gedaen heeft. De maetregel is voldoende om den ernst des toestands te doen begrypen.

Men meldt uit Athenen, 30 maart, dat in de zitting der nationale vergadering van Maendag de prins van Denemarken-Holstein met eenparige stemmen tot koning van Griekenland, onder den naem van Georgius I, is gekozen. Deze prins is schoonbroeder van den prins van Wallis en 17 jaren en 3 maanden oud. De Grieken zullen hem nog wel eenen regencieraed mogen toevoegen.

Men heeft tydingen uit Konstantinopel ontvangen van den 20 dezer. Dezelve melden dat er te Damaskus botsingen hebben plaets gehad tusschen de muzulmannen en christenen; een groot getal dier laetsten zouden de vlugt genomen hebben.

Dergelyke botsingen hebben in uoordelyk Syrië plaets gehad; doch de gouverneur is er in gelukt dezelve te beletten.

Verschillige brieven, gedagteekend 9 maart, uit Havana ontvangen, verzekeren dat er te St-Domingo een oproer is uitgeborsten. Generael Baez heeft zich van een fort meester gemaakt. De kapitein-generael van Cuba heeft aanzienlyke versterkingen gezonden.

gen, die hun door het verdrag van Oliva (23 April 1660) toegestaan waren; zy verzochten ook Catharinas tusschenkomst; deze vroeg niet beter dan in Polen den twist te onderhouden en had overigens niets liever dan te kunnen toonen wat voordeel zy uit Voltaires lessen getrokken had, en in tegenspraak met haer zelve, nam zy ze onder hare bescherming; maer de landdag in welchen de republikeinen de overhand hadden, verwierp de zaak. Doch Reppin deed eene nieuwe vergadering beleggen en de voornaemste tegenstanders der dissidenten in den landdag, vooral de bisschoppen van Krakow en Kiev opliten en naer Siberien voeren, onder de toejuiching van het filosofismus. De act werd dan gestemd, maer hy was, zeggen de protestanten zelve, het merkteeken van Polens onmagt (1767).

De Polen waren verontweerdigd, hun nationale hoogmoed was diep gekwetst; maer zy waren tegen den uitlander onmagtig. Men wendde zich nu tot het volk dat men tot dan toe verwaarloosd had (1). Het volk aen-

(1) Wy zyn verre van hetgeen anti-katholieke schryvers en vooral Sybel aengaende den toestand der Poolse boeren opzichten als ocht aen te nemen; want zy hebben er door ten inzichte eene vleek op het katholicismus te maken, dat zulke veriatenheid des evenmenschen niet godoogt; nochtans kunnen wy ook de groote toegenegenheid der heeren van het volk der steden en voor de boeren niet aenemen, waervan graef de Montalembert en andere hewagen. Wy weten dat het Ruslands schuld is, zoo de lyfgeenschap in Polen heden bestaet; maer

Twee fregatten en twee transportschepen zullen met 2000 man en 100 peerden vertrekken.

De afstelling van ambtenaren.

In de laetste politieke redetwisten der Kamer hebben de liberale ministers zich uitgegeven als zeer gematigd geweest zynde in de afstellingen, en na alzoo Tartufe nagevolgd te hebben, zyn zy uitgevaren in beschuldigingen tegen hunne tegenstrevers. Jammert is het dat onze vrienden der Kamer in 't algemeen te weinig memorie hebben; hadden zy ons geheugen, zy zouden meermaels de liberale ministers zeer hard op hunne duimen kunnen kloppen. Zy behooren daer voor slechts de oude dagbladen te herlezen; er is niets dat beter onderrigt dan die lezing; wat ons betreft, wy doen het meermaels en bevinden er ons zeer goed mede.

Aldus geheugt het ons waerin de gematigheid der liberale ministers in feite van afstelling bestaet.

In 1847, waren MM. Frère en Rogier nog geenen dag aen het hoofd, of zy stelden af:

1. M. De Moerman d'Haerlebeke, distrikt-kommissaris te Gent.
2. M. Dujardin, id. te Brugge.
3. M. De Neckere, id. te Yper.
4. M. Van den Branden de Reeth, id. te Mechelen.
5. M. De Kerckhove, id. te Leuven.
6. M. Thonissen, id. te Hasselt.
7. M. de Rasse, id. te Doornyk.
8. M. Leroy, id. te Soignies.
9. M. Brixhe, id. te Charleroi.
10. M. Boussemaert, id. te Waremmes.

Daerenboven werden er nog dry andere distrikt-kommissarissen verplacetst.

Dat was het begin van het gematigd liberael politiek, dat sedert dien altyd den zelfden weg is blyven ingaan, afstellende of moede makende alwie onder het vaandel des oproers niet stryden wil.

hoorde zyne meesters en nam deel aen den Opstand tegen de Russen, Kransinski, bisschop van Kamimiec, doorliep het land om eenen bond te stichten, die zoodra de Russen zouden vertrokken zyn (welk vertrek door Turkeien gevraagd werd) handelen zou; maer de regtsgeleerde Paulowski vormde zonder uitstel te Bar in Podoliën eenen bond, die een gekwetsten arend tot zinnebeeld droeg met de leus: *Aut vincere aut mori. — Pro religione et libertate.*

Kransinski hiet dit eene onvoorzigtigheid; doch hy weigerde zynen onderstand niet. Reppin vergde dat de koning aenhet *Senatus Consilium* hulp tegen de opstandelingen zou vragen; maer zonder gevolg. Hierop traden de Kozakken in Ukrainiën, plunderden het; en Tottleben stelde er alleste vlam en te zweerd. Bar en Krakow, vestigen der Bondgenooten, wierden ingenomen en alhoewel deze uit Frankryk geldmiddelen ontvingen, waren zy verpligt in Hongariën en en Turkeien te vluchten; ja, Mustapha III bleef hun eenige beschermer; hy verklaerde Rusland den oorlog (1768); maer hy werd verslagen;

wy denken dat er een afkeer gegrond of ongegrond, tusschen de boeren en de heeren bestaen dat dit de oorzaak is, dat gene in de bevrying des vaderlands den heeren en zelfs der geestelykheid schynen toe te roepen: *Quid refert meae, Cui serviam velle dum portem meae.*

Te Gent was, sedert 1839, een prokureur des konings, M. De Saegher, die in politiek meer dan bedaerd was. Sedert dat hy van de Kamer geen deel meer maekte, bemoeide hy zich geenszins meer met politieke zaken; maer hy mishaegde aen eenen persoon die, tydens het organismus, eene groote rol gespeeld had en die nu den hertlap is van M. Tesch. Hy mishaegde hem, zeggen wy, om dat hy dien persoon voor samenweering tegen de bëlische nationaliteit regterlyk had moeten vervolgen, en dien vuigen haet dienende, gebood M. Tesch aen M. De Saegher van naer Luik te gaen om aldaer de plaets van greffier te vervullen. Het was eene vermomde afstelling: de minier hoopte dat M. De Saegher zynen nieuwen post zou weigeren, en dat hy hem alsdan zou hebben kunnen afstellen voor ongehoorzaemheid.

De generael Capiaumont had te Gent, in 1837, de liberalen belê van wanorders te plegen: daer voor werd hy ook al gestraft, en na door M. Rogier op het spreekgestoelte der Kamers beleedigd te zyn geweest, moest hy Gent verlaten om naer Bergen te gaen.

De zoo voortreffelyke procureur-generael Ganser was ook het voorwerp van den ministeriëlen haet, want M. Ganser wilde het politiek in de magistratuur niet brengen. Meermaels werd hy aengeklaegd door de uitgehongerde gentsche liberalen die zyne plaets begerden en met afstelling bedreigd. Zyne afstelling werd eindelyk besloten, M. Ganser wist het, en hy werd hierdoor zoo zeer getroffen dat hy ziek viel en eenige dagen nadien kwam te sterven. Gedurende zyne kortstondige ziekte sprak hy gedurig van de afstelling die hem bedreigde.

M. Van Cromphaut was de kandidaat der katholieken te Dendermonde. Toebehoorende aen de familie van M. Teichman, gouverneur van Antwerpen, heeft van zyne kandidatuur moeten afzien omdat de ministerieele haet M. Teichmann niet zou getroffen hebben.

Voegen wy daerby de afstellingen van MM. Van den Broeck, Molinari en Van Soest, en melden wy nog dat de zoo achtbare heer Ducpétiaux, toezien der gevangenissen en gestichten van weldadigheid, slechts zyn ontslag gegeven heeft om de kwellingen van M. Tesch te ontgaen.

Om dit tafereel der gewaende liberale bedaerdheid te volledig, herinneren wy het groot getal burgemeesters en schepenen die het ministerie afgesteld heeft om zich over hunne verkleefdheid aen de zaak der religie te wreken. Eenieder van onze lezers zal van deze woorden eene toepassing kunnen doen aen de van hem gekende gemeenten. (Stand.)

Personnele belastingen.

Nogmaels moeten wy op de spaerzaamheid der liberalen terug komen. Men komt de personele belastingbilletten te bestellen; zy vragen ons dees jaar 33 p. o/o procenten. Het verleden jaar betaalden wy 20 p. o/o en in vroegeretijden 7 p. o/o. Die tyden zyn ver-

Eindelyk werd toch Reppin terug geroepen en door den eerlyken Wolkonski vervangen. Van hem verkreeg Stanislas oorlof eenen landdag te vergaderen, die begon met hen te laken, de Catharinas tusschenkomst gevraagd hadden en haer nu verzocht hare troepen terug te trekken en den lande voor hêt geleedene schadeloos te stellen. Hierop schoot de Czarin in gramschap en werd van dit oogeblik af de vyandin van den haer ongehoorzaamen Stanislaus; terwyl de Bondgenooten van eenen anderen kant hem van den troon vervallen verklaerden.

Middelerwyl nam de Bond het staetbestuur in handen, eischte van de veldmaerschalken rekening van de door hen begane kvevelaryen en trok voordeel uit den raed van Dumouriez, Frankryks geheimen gezant; maer niets baette: Oginski werd verslagen, Branicki strïef en Suwarow won zyne eerste lauweren.

Uit vertwyfeling besloten de Bondgenooten den koning te ontvoeren, iets dat in Polen toegelaten was; maer de dry mannen, die het waegden liepen onder weg verloren en lieten Stanislaus varen; zy wierden door hunne vyanden van koningsmoord beschuldigd, en de belanghebbende mogenheden deelen dat nu Polens onderwerping van meen belang geworden was.

iddeu zoo veler rampen en onheilen, by zich nu nog pest en hongersnood ten voegen, ontstond het gedacht, dat

dweenen! Het was dan nogtans dat de liberalen de spaerzaamheid beloofden door hunne beloften iedereen verblindden en al-zoo tot het bestuur geraekten. In 1847 was men geen liberael als men het woord spaerzaamheid gedurig niet op den mond had, men beloofde vermindering in de budjetten, vermindering in de belastingen. Sedert dien zyn de uitgaven immer maer aengegroeid, de budjetten zwellen jaarlyks op eene schrikverwekkende wyze, in een woord de liberalen kwamen en bleven aen 't bestuur en de schoone beloften van 1847 zyn vergeten.

Het ware voortreffelyk nogtans, van tyd tot tyd eens aen de arme kontribuabellen te denken, veroordeeld om de altyd meer en meer verzwellende Staetskist te vullen. Voortreffelyk ja! maer spreekt er van aen de liberalen, zy worden gram, zy krygen het op de zenuwen en zullen u onvermydelyk naer het hoofd werpen dat de katholyken wel over de financiën te klagen hebben zy die in 1847 den schat in zulke jammerlyken staet achterlieten, onbekwaem om 's lands geldzaken nog in evenwigt te krygen.

Als wy de uitkomst van over 15 jaren met den hedendaegschen toestand van zaken vergelyken, vinden wy nogtans dat de bewaerde party zoo schuldig noch zoo onhandig niet was als men het beweert. Zy heeft bestuurd tydens de moeilijkste jaren, diegene die het tydstip onzer omwenteling zyn gevolg, Alles moest begonnen en ingerigt worden. Daerna kwam de krisis der nyverheid, dan die der levensmiddelen en nieittegenstaenden al dit lieten de katholyken slechts eenige miljoenen vlottende schuld.

Maer heeft de katholyken van onhandigheid beschuldigd, de kopstukken van 't Ministerie zelven hebben dit hatelyk en onrechtvaardig vonnis sinds lang geligt. Den dag na hunne intrêde tot het ministerie lieten zy het masker vallen en bekenden ronduit, dat het onmogelyk was aen de gedane beloften te volkomen, dat ver van den last der burgers te kunnen verminderen zy dezelve moesten verzwaren. Rogier, Frère, Verhagen bewezen dat zonder dieper in onze zakken te grypen, dat zy den vooruitgang der hedendaegsche beschaving niet konden byhouden. En men beschuldigt de katholyken van geldverkwisting, van onbekwaemheid in 't bestieren van lands gelden!

In een woord, de liberalen om tot het bestuur tegeraken beloofden de spaerzaamheid en gingen België reddden uit den warl waer in het de katholyken hadden ingekwikkeld. Men bouwde op de liberale beloften, men gaf hnn den sleutel der schatkist en in eens veranderden zy van stelsel. In plaets van te sparen hebben zy het zoo ver gebracht dat wy niet meer weten hoe nit den doolhof te geraken.

Oorzaek van den Poolischen oorlog.

Wilt gy lezers, weten uit welke oorzaak den stryd dien de Polakken aen de Russen

een doodsteek voer het openbaer zedelyk gevoel was, en waer van later niemand de verantwoordelykheid op zich dorst nemen: het gedacht Polen te verdeelen, alleenlyk uit rede dat het niet magtig genoeg was om weerstand te bieden. Geheel Polen was onder Rensisch bedwang; maer Oostenryk en Pruisen wilden den buit aen Catharina alleen niet overlaten.

Men heeft Fritz II beschuldigd de vader van Polens verdeling te zyn; doch heden schynt hy vrygesproken, en ergere beschuldigingen wegen op Kaunitz en op Josef II, die geen deel van Turkeiën bekomen hebben, gelyk zy verhoopt hadden, nu het deel van Polen, dat volgens hen Hongariën behoorde alsook de zoutmynen van Bochnia en Wieliczka, die de voorname inkomsten des konings van Polen waren, verlangden. Deze landen wierden niet het gedacht van ze te behouden door Oostenryksche troepen bezet die er niets verwoestten, ja er zich voorbeeldelyker wyze gedroegen. Nu riep Stanislaus Rusland ter hulp, dat op zyne beurt ook een deel bezette. Frits had een mondelyk gesprek met Josef II en Hendrik, Fritzes broeder begaf er zich naer Sint-Petersburg om de zaak met Catharina te bespreken, Josef II begaf er zich ingelyks. Alleen vonden dat de verdeling de eenige middel was om elkeen te bevredigen (5 Oogst 1772).

(Het vervolg hierna.)

leveren, zoo hardnekkig, zoo wanhopend is; waerom die natie nacht en dag naer de kerken heen snelt om van God en de heiligen de herwinning van hare nationaliteit te bekomen; waerom het poolsche volk de uitwyking, de dood verkies eerder dan nog langer onder het russisch juk te moeten staen... herinnert u 1831, toen de poolsche kokarde met smaed en schande wierd afgescheurd en door de met bloed besmorste russische vervangen; toen 5000 huisgezinnen van den kleinen adel, erger den slagvee gekoerd en geboeid, naer het land der balingschap wierden gevoerd!

Herrinert u het jaer nadien, toen het katholyke Polen in het hart getroffen wierd, de helft zyner kerken zag ontheiligen en aen den russischen ritus overleveren; toen de eigen tael, het heiligdom van een volk, verbannen wierd; toen onnoozele en verlatene weeskinderen — gruwel! — tot de ballingschap wierden veroordeeld; zy die niets ter wereld meer hadden dan het vaderland, 't geen hen nog ontnoemen wierd!

Herinnert u, dat de katholyke poolsche geestelykheid in 1833 den voorrang moest afstaen aen de russische; dat de huwelyken tusschen catholyken en Russen gesloten, door de priesters van deze laetste moest doen inzegenen, en dat de kinderen uit de gemengde huwelyken geboren, gedwongen door de wet in den russischen godsdienst zouden opgevoerd worden.

Herinnert u het verbranden der bibliotheken! het vernietigen der poolsche scholen! het uitplunderen der eigenaers; de verklaring dat de russische tael eene vreemdelinge! de officiele tael zou zyn; het vernietigen der poolsche munt; de deporteren der katholyke priesters naer de ysvelden van Syberien; het deporteren van 20,009 familien in 1847, welke verre van haer dierbaer Polen in gebrek, armoede en slaverny verkynnen; het russisch goevernement in de ketholyke kloosters gedrongen, om er onbepaald den dwingeland te spelen!

Herinnert u de moorderyen over twee jaeren, namelyk in 1861, door de Russen gepleegd. Meer dan twee duizend Polakken, waeronder weerlooze vrouwen en kinderen, vielen onder het russische zweerd terwyl zy in de kerken voor hun ongelukkig vaderland baden.

Herinnert u nog dat het op dit tydstip de Polakken, zelfs op de gevangenisstraf, verboden werd rouwkleederen te dragen en treurzangen over hun vaderland te zingen!

Herinnert u de afgrysselyke conscriptie, zelfs niet volgens het lo aangewezen. — Neen! enkel volgens willekeur werd de bloem der poolsche jongelingschap uit de armen der familie gesleurd om TWINTIG lange jaren, in de vrangelegene landen onder het kruis van dwang te gaen vechten! TWINTIG jaren! — Ieder huis waeruit een jongeling wordt weggehaeld, is een doodenhuis: iedere weggehaelde is een lyk, dat zelfs het geluk niet genieten mag op zynen eigen dierbaren grond te rusten!

Herinnert u... ha! wy zoude die reeks herinneringen nog veel kunnen verlengen: moorden, branden, plunderen, rooven — de wreedheid tot aen de razerny gedreven: ziedaer de regering van de Czars van Rusland over het ongelukkig Polen!...

Valt het dan nog te verwonderen dat de Polakken de schrikkelykste dood inloopen om zich aen het dwangjuk der Russen te kunnen onttrekken?...

Een brief over Polen

(VERVOLG.)

Zouden wy echter niet meer kunnen doen dan wy doen, luider spreken, en al de herten voor de ongelukkige natie opwekken? — Ik onderzoek hier niet of wy dit zouden kunnen: maer als wy het niet doen, wie belêt het ons? Wie? Gy. Ja, gy, die altyd de geestelykheid achter den altaer dryft, en die haer buiten roept als het u goeddunkt; gy, die haer bellemmeringen in den weg stelt, en haer nadien verwyrt dat zy niet handelt; gy, die haer vraegt dat zy de wapens zoude doen afleggen te Castelfidardo, en dat zy ze opnemen te Warschow; gy die haer tot stilzwigen aenmaent, als zy spreekt om zich tegen u te verdedigen; en tot gerucht, wanneer gy denkt dat zy u kan helpen.

Daer is hier zelfs iets erger, en hetwelk het verhevenste belang van Polen my noodzaekt u te zeggen. Gy zyt het, mynheer, en degenen die u volgen; gy, die de goede zaken niet alleenlyk verduistert, maer ook bederft door er u mode te bemoeijen; gy, die de vryheid

verdacht maekt, en ze ten anderen helpt met ze door geweld te vereenigen aen de revolutie, die haer doodt. De eerlyke man weet waerlyk niet hoe zich keeren of wenden, geprang als hy is tusschen twee hinderpalen: wettten die tegenhouden hetgeen hy zou willen zeggen; partyen die bederven hetgeen hy zou willen doen.

Mogten wy het sein geven dat gy vraegt, wie zou naer de byeenkomst snellen? Degenen die niet zouden geroepen zyn. Wy zouden edelmoedige zielen, christene helden doen toesnellen; en, op uwe stem, zouden de revolutionnairen zich op die edele en godsdienstige natie komen neerslaen om er hunne prooi van te maken. Wy zouden areniden byeroepen en er zouden gieren komen. Zie daer het groote gevaer voor Polen. Ik ben bereid u te hoorzamen, indien gy beloofd dat de revolutie er zich niet zal mede vermengen. Als de Vandee groot was, kwam zulks omdat gy er niet waert. Indien 1789 gevaer liep, 'tis omdat gy gekomen zyt.

Ten overige, het sein is niet meer te geven; het is gedaen. Men sterft; wy bidden. Wat zal er morgen gebeuren? Wat God ook toelate, de overwinning of de neerlaeg moet roemryk zyn, Polen moet uit die ongelijke worsteling vryer opsiaen, of meer dan ooit, liefde, medelyden en eerbied weerdig zyn.

Ge zegt dat dit volk maer vry zal zyn door ons; gy hebt gelyk. Aen de revolutie overgeleverd, moet men beven voor zyne vryheid. Maer neen, ik heb betere hoop. Het bloed dat stroomt is vruchtbaer als het zuiver is. Al ware zy zelfs zegepralend, indien de zaak door de woelgeesten van Europa bedorven wordt, is zy verloren; al ware zy overwonnen, indien zy maer godiend is geweest door de vaderlandsliefde en het geloof, zal zy zien het heropregten; want de regtveerdigheid is in der eeuwigheid regtveerdigheid.

Geodoog dan, mynheer, dat ik niet gehoorzame aen uwen oproep om Polen te dienen, volgens het program dat gy ons zoudt opleggen. Zeker had ik naer uw gebod niet gewacht om uit gansch myne ziel het vaderland van Jan Sobieski te beminne; de heldhaftige natie, die het kloekste bolwerk was der Christenheid tegen het zegenpratend Islamismus, en die, eens *verrast en verraden*, en sedert meer dan eene eeuw al de vryheden verloren hebbende welke de tyrannie der menschen kan ontrooven, even als Ierland, deze laetste vryheid gansch heeft weten te bewaren, de edelste van allen, en welke niet eene tyrannie zouden kunnen dwingen indien zy zich zelve niet afstaet: de vryheid van haer geloof en van haer geweten.

Weet gy, mynheer, hoe ik Polen zoo willen dienen? 'tis in de raedsvergaderingen der europische natien. Ik zoude ten pryze van myn bloed willen doen verstaen aen degenen die kunnen hetgeen wy niet kunnen, dat er hier eene groote engeregtigheid te herstellen is, een schandelyk geschonden regt weder te geven, eene aen Europa en aen Vrankryk noodzakelyke barrier her op te rigten; en mogten wy nooit meer weten aen welk punt deze barrier ons ontbreekt, waer van de Voorzienigheid zoowonderbaer de plaets had aen geteekend, en die men zoo schaemteloos en en zoo onweerdig geslagtoferd heeft!

Helaes! die dappere en katholieke natie ontbreekt niet alleenlyk aen Europa en aen Vrankryk: zy ontbreekt ook aen de Kerk. Maer hierom ook, is hare zaak onvergankelyk. Reeds in de xviii eeuw, op den oogenblik dat Polen scheen te vergaen en men zyne vyanden op hetzelfde zag neerstorten « *gelyk een leeuw die zyne prooi in zyne klauwen houdt, gansch gereed om het in stukken te rytien,* » riep Bossuet in de grootste vurigheid zyner welsprekendheid en in het levendige licht zyns geloof uit: « God had het anders bescht. » Polen was noodig tot zyne Kerk, en werd » haer een wreker. Eensklaps dondert het » uit het hoogste der hemelen, en Polen is » verlost. »

En wy, die deze groote woorden niet hebben, wy zullen desuietemin met de zelfde hoop en in het zelfde licht zeggen: Die droevige en grootmoedige kwestie kan niet gemacht worden: de politiek heeft ze schoon af te wyzen, en tot het dagorde over te gaen, de regtveerdigheid houdt ze er aen; God en de eer zullen ze er tot het einde toe op terugbrengen.

Gelief, mynheer, de betuigenis der gevoelenste aenveerden welk ik de eer heb u aen te bieden.

† FELIX, Bisschop van Orleans
Orleans, den 16 meert 1863.

Post-Scriptum. — Om u te eindigen, mynheer, hierlees ik mynen brief; hy is hevig! Wat witt gy? Ik heb niet kunnen vergeten hetgeen gy den droevigen moet hebt gehad tegen my geloof te schryven. Maer ik vergeef ook niet dat gy verbannen zyt geweest voor denkwyzen die zeker de myne niet zyn, maer van welke ik de belangloosheid en de neerlaeg vereer. God behoede my nog eenige smert by degene van uw leven te voegen! Ik zou misschien ook hebben moeten gedenken dat gy een dichter zyt en strengeden van woorden verzachten welke misschien een man niet verdient die bidt, gansch bewogen door de smertelyke poezy van Polen's ongelukken. Vergeef my: veroordeeld tot al de wezentlykheden des levens, heb ik u moeten antwoorden in proza, niet als dichter, maer als Bisschop.

Voltaire en Polen.

Volgens wy zien in de dagbladen heeft M. Bancel te Aelst eene konferentie gegeven over Polen en Voltaire, en het schynt dat die fransche spreker, in dat geval, de meest tegenstrydige theorieën heeft weten overeen te brengen.

M. Bancel heeft Polen verdedigd, maer ook voor Voltaire — voor den grootsten vyand van Polen en daerby den lafsten hoveling van diegenen welke dat ongelukkig land verbrokkelden. — M. Bancel heeft voor Voltaire ook wierook weten te branden.

Ziehier hoe een fransch blad over die wonderlyke manier van de geschiedenis te verdraeijen, spreekt :

M. Bancel heeft tegenstrydige theorieën uitgekraemd, die zyne genie veel eer aendoen. Hy heeft de zaak van een edel volk gepletten en terzelfder tyd zynen besten wierook gebrand voor eenen der geweldigste en hardnekkigste tegenstrevers van Polen.

Hoe heeft M. Bancel eenen oproer voor Polen kunnen doen, met behulp van eene hulde an Voltaire? Kent hy dan zyn eigen hoofdman niet?

Ziehier wat de geschiedenis ons leert, en ook wat de eigene schriften van den patriark van Ferney veropenbaren :

Polen, na het leven en de vryheid van het westen tegen de Turken te hebben verdedigd, werd in de XIII^e eeuw bemagtigd, en, dank aen eene schreeuwende onregtveerdigheid, verdeeld door Rusland, Pruisen en Oostenryk.

Eenige edelmoedige Franschen wilde Polen redden en snelden ter zynen hulp. Alsdan schreef Voltaire aen de keizerin van Rusland, de beruchte Katharina II :

« Zy, die poogingen aanwenden om Polen te behouden, zyn *zotten en onbeschoften*. De Russen zyn beschaefd geworden en de Franschen barbaersch. Waerachtig, mevrouw, indien ik jonger ware, maekte ik my *Rus*. » (Brief van 18 October 1771).

In 1774 ondertekende hy zyne brieven aen de keizerin : *uw oude Rus uit Ferney*, en hy geeft de schandalige en bloedorstige vorstin de namen van « Heilige Katharina, myne *godin*, » en zoo voort.

Den 18 November 1772, schryft hy koning Frederik van Pruisen : « Men beweert dat gy het zyt die de verdeling van Polen hebt uitgedacht; ik geloof het, want het is een *geestig werk*. »

Den 13 derzelfde maand schryft hy : « Leve 't Noorden! Men maekt er zoo fyn en geestig, de samengezwoornen van O.-L.-Vrouw bespottelyk. »

De samengezwoornen, die de Rusgezinde Voltaire met zoo veel verachting bejegt, waren geene anderen dan de getrouwe Polen, die zich vereenigden onder den banier der H. Maegd, om hun vaderland te redden. Die saemgezwoornen werden door de Russen mishandeld, vermoord op eene zoo walgelyke manier, dat de pen dergelyke gruwelen weigert te beschryven. Voltaire vergelykt hen met « eene pest, dewelke hy de keizerin Katharina verzoekt van de wereld te doen verdwynen! » (1 January 1772).

Zie daer wat de held van M. Bancel daecht over het ongelukkige Polen; zie daer wat hy schreef aen de dwingelanden die bezig waren met het land uit te moorden. En Bancel schildert Voltaire af als den *algemeenen steunpilaer der verdragsaemheid, den soldaat des regts, den verdediger der verdrukten!*

STADSNIEUWS.

Men komt in onze stad een Komiteit op te rigten, ten einde de Martelaren van Polen ter hulpe te komen. Tydgebrek belet ons van breedvoeriger te handelen over gemeld komiteit maer wy beloven van er op terug te komen.

De kiezing van den 1^{sten} april te Loven heeft aen de verwachting van alle de behoudende gezinden, van alle de ordeliievende mannen, die het behoud en de opregte en getrouwe uitvoering der Grondwet verlan-gen, geheel en al voldaan.

De H. SCHOLLAERT, 1862 stemmen be-komen hebbende, is lid van de Kamer der Volksvertegenwoordigers verklaerd.

Den uitslag der kiezing is door duizende herhaelde kreeten van : *Leve de Koning! Leve de Grondwet! Leve de behoudende gezinden!* begroet geworden.

De Graef te Renesse-Breidbach, onder-voorzitter van den Senaet, is zaterdag mor-gend, na zyn onbyt te Brussel schielyk over-leden. M. de Renesse was senateur van het arrondissement Tongeren.

Verschillige tydingen.

Wy oordeelen het noodig, tot nu van het algemeen nieuw stelsel van licht met pe-trool olie mede te deelen : Hetzelfde is veel voordeelig dan zich tot hertoe iemand heeft ingebeeld, en dit voordeel kan zich eenieder verschaffen, zelfs zonder onkosten.

By voorbeeld de kantenwerksters nemen een stuk pypsteel en trekken er eenen draad lampkatoen door; dan steekt men den pyp-steel door een rond stukje blik, hetwelk dient tot steun van den pypsteel en ter zelfder ty-de tot deksel van het potje waer men de pe-trool-olie ingiet en den pypsteel inhangt, derwyze dat hy er twee duimen langs boven blijft uitsteken. Het wickje moet weinig zicht-baer, ten einde het rooken te beletten; men moet wel acht nemen den pypsteel door geen vlothout (stopsel) te steken, want na van de olie doortrokken te zyn zou het vuur vatten. (Reeds ondervonden.)

Wat nu de bol-lanternen aengaeft, hun oud stelsel is zeer wel geschikt om er een rond kopere pypje in te plaatsen, dat men 2 duimen boven het potje steekt; de opening ervan behoort te zyn van 1/2 centimeter door-snede volgens men de vlam groot wilt, als men in acht neemt van de wick niet buiten het pypje te laten uitkomen, bekamt men op die wyze een schoon en zuiver licht, met eene spaerzaamheid van 75 per 100 op het gewoon stelsel en de gewoone olie.

— Te Brussel, het centrum van het belgisch liberalismus, de zetel van den Grooten Oosten en van ol het licht der logien, konde meer dan de *helft* der kinderen welke het verleden jaer opgeteekend zyn geweest voor hunne eerste kommitie, niet *schryven*, en meer dan een *derde* niet *lezen*.

— HOE MEN FORTUIN MAEKT. — De New-York-sche bladen deelen de dood mede van een 80 jarigen millioennair, Nicholas Longworth. Hy trad zyn maetschappelyk leven in als schoenmaker en werd daarna advokaet. Een-mael verdedigde hy voor de balie een paar-dendief, en toen hy 't geluk had dezen man vry te pleiten werd hem als belooning een paar kleine koperendisteleerketels gegeven, die hy tegen 33 acres tuinland verruilde. Dit wos de grondslag voor zyne voortuin. Hy was een uitstekend kruidkundige en wydde veel van zynen tyd aen dekultuur van de druif en aerdbezie. Hy laet meer dan 20 miljoen dollars na.

— ONGELUKKIGE CYFERS. — Otto van Grieken-land heeft de grieksche kroon den 13 octo-ber 1832 ontvangen, en den 13 oktober 1862 heeft hy haer verloren en Athene voor goed verlaten. De hertogin van Berry beviel den 13 juny 1817 voor een levenslooze doch-ter. Den 13 september 1818 bragt de zelfde prinses een zoon ter wereld die slechts twee uren leefde. Haer echtgsmoot keerde den 13 april 1815 in Frankryk terug en werd den 13 february 1820 doodelyk getroffen.

Hendrik de IV is geboren 14 eeuwen, 14 dekadren en 14 juren da Christus; hy aen-schouwde het eerste levenslicht op 14 mei; zyn naem telde 14 letters (Henri de Bourbon); hy had viermael 14 jaren, viermael 14 dagen en 14 weken geleefd; hy was koning van Frankryk en van Navarre drymael 14 jaren; hy is door Jan Chatel gewond 14 dagen na de 14 december 1594, tusschen welke datum en dien van zyne dood 14 jaren, 14 maanden en 14 malen vyf dagen zyn verlooplen; hy had den slag by Ivry den 14 maart, gewon-nen, hy is gedood den 14 mei, 14 eeuwen 14 olympiaden na de incarnatie, 14 uren nadat de koningie zich ter krooning naer de kerk St-Denis had begeven.

Ravaillac is ter dood gebragt 14 dagen na 's konings dood, in 1610; het jaer van 's ko-nings dood is juist deelbaer voor 14; de Dauphin was geboren 14 dagen na 14 sep-tember en gedoopt den 14 augusty.

De hertog van Berry 1820, welk jaertael eveneens door 14 deelbaer is.

Landbouw.

DE SOLANINE.

— Wat verstaet men door Solanine?
— Nog een woord om onze oogen te ver-blinden en ons in doling te leiden, zal meer dan één onverdufdige lezer ons toeroepen.

— Zy gerust, lezer, welhaest zult gy zien dat dit woord eene ware daedzaak be-teekent, en eene zaak welke het voor u van groot belang is te kennen.

Hebt gy soms opgemerkt dat de aerdap-pelen, die lange schenten of keesten in de kel-ders voortbrengen, eenen scherpen en on-aengenamen smaak hebben?

Hebt gy nog opgemerkt dat die aerdap-pelen altyd ongezonder zyn, en dat men altyd min of meer ongesteld is wanneer men van die aerdappeleu geeten heeft? Dat de dieren me te voeden, zooals de zwynen, er dié zeker zoo ziek van zyn dat zy er soms van sterven?

Hebt gy zulks niet opgemerkt, ik waeschuw u er zeer ernstig van : een groot getal onge-vallen zyn door menschen met een goed oor-deel en gezond verstand waergenomen ge-worden; en zy hebben zich kunnen verzeke-ren dat die ongelukken aen de geschotene aerdpappelen toe te schryven waren.

De aerdpappel schiet lange uitspruitstels in de kelders alwaer men het licht laet in-dringen. Door het voortgen van die uitspruit-sels wordt het bovenste van den aerdpappel veranderd, er vormt zich een scherpe zelf-standighid in, die een waer vergift is en dat de naem van *solanine*, by de scheikundigen draegt.

Wat daer uit besluiten :
1^o Dat men tegen licht de hoopen aerdap-pelen die in de kelders gesloten liggen, be-veiligen moet, vooral op de tydstip dat het schieten plaats heeft, 't is te zeggen in het te-genwoordige jaergetyde.

2^o Dat wanneer men eene groote hoeveel-heid geschotene aerdpappelen heeft, men zich wel moeten wachten er in te groote hoeveelheid met eens aen de dieren te geven-om dat men zich zou blootstellen die beesten te vergiftigen. Men mengele de aerdpappels, in de minst mogelyke hoeveelheid, met an-der voeder, om de schadelijke werking van de solanine te vermyden.

ITALIE.

Men melt uit Napels dat de generael de La Marmora vertrokken is om de operatiën tegen de *baenstroopers* te besturen.

Er zyn buitengewoon maetregelen ge-nomen. De buitenlieden zouden moeten ge-sekwesteerd blyven, en noch levensmiddelen noch vee laten uitgaen op straf van als me-depligtige behandeld te worden.

Eene langdurige worsteling heeft plaats ge-had tusschen de pompiers van Napels en de gendarmen welke de achterblyvende rekruten opzochten. Er zyn tien dooden geweest; tal-ryke persoonen zyn aengehouden.

Men verzekert dat de municipaliteit zsl af-gezet worden om rede van hare werkeloos-heid.

Het dagblad *Nazionale* verhaelt een we-tensweerdig incident, hetwelk in de zitting van de kamer der gedeputeerden van verle-den vrydag te Turyn gebeurde is.

Toen M. Ferrari gezegd had, dat de zege-pralen van Magenta en Solferino door de Franschen waren behaald, vermeende de voorzitter der kamer, M. Tedchio, den spreker te moeten onderbreken, door te zeg-gen : « Neen, Magenta en Solferino zyn geene fransche zegepralen; want te Magenta werd de zege, dank aen generael Fanti, behaald; voor wat Solferino betreft, weet eikeen dat het piemontesche leger, te San Martino ze-gepralend beleefde dat het fransche leger door de oostenryksche troepen omsingeld werd. »

RUSLAND.

Iemand uit pruisisch Polen, die onlangs den vrouwelyken adjudant van den gewezen poolschen diktator te Krakau gezien heeft, geeft in de *Schesische Ztg.* eene beschryving van zyn bezoek by haer en van haren per-soon. By ons binnenkomen, zegt hy, stond een jong meisje van nauweleys twintig jaren, vriendelyk groetend, op : zy droeg het nati-onale kostuum, waerin zy aen de zyde van Langiewicz menig gevecht had bygewoond : eene korte poolsche frak of zoogenaemde czamarka, ryk met snoeren en pelswerk af-gezet, tot aen de knien reikende leerzen, gryze broek en een rood hemd dat aen den hals in twee zeer fyn gesneden kraegies uitliep.

De kamer, die zy bewoonde, was gelyks-vloers en goed gemeubeleerd, maer zoo klein dat Henriette, zoo 's haer doopnaem, die den geheelen dag door haer cigarette rookt, genoodzaekt is om op de straat uit-komende venster open te houden. Honderde heeren en dames wandelen den geheelen dag door, voor haer verblyf op en neer; hunne nieuwsgierige oogslagen worden echter, eenigermate belemmerd door een aental bloijende planten, die door eene vrien-delyke hand waarschyndlykmet dat doel in het venster zyn geplaets.

De adjudante beantwoordde de verzeke-ring onze deelneming in haer lot met het aerdyge compliment, dat zy de Pruisen achte en vertrouwen in hen stelde. Over alle daegsche zaken sprak zy in het duitsch;

het politieke gedeelte van het gesprek echter, dat minder geschikt was voor de ooren van den gevangenen bewaerder, werd in het fransch gevoerd.

Hare bleeke, ingevallen trekken deden zien, dat zy een vermoeyend leven had ge-leid, maer haer schitterend oog was vol vuur; en zoohaest er spraek was van Langiewicz, kwam en eene verhoogde levendigheid in. Haer photographische portret uit vroegere dagen, dat wy hadden medegebragt, bezag zy weemoedig en zegde met diepe melan-cholie : « *Ce n'est plus moi!* »

Zy gaf het ons terug toen haer blik op een portret van Langiewicz viel, dat in de zelfde enveloppe lag : aenstonds verhelderde haer gelaet : « *Ah c'est mon général!* » riep zy uit en het gesprek werd nu een geruimrn tyd met levendigheid over den diktator gevoerd. By het afscheid nemen gaven wy onze kaertjes; zy schreef met potlood haer vollen naem op een blad papier, terwyl zy lachende aenmerkte, dat in haer tegenwoordig salon, visietkaertjes niet in de mode waren.

BÜRGERLYKEN STAND DER STAD SINT-TRUIDEN

Aengijten van 28 Meert tot 4 April 1863.

GEBOORTENS.

Mannelyk 1. — Vrouwelyk 2.

OVERLYDENS.

Roggen, Joseph, echgt. van Anna-Marie Vangrieken.

Missotten, Franciscus, echgt. van Petrus Wauters.

PRYZEN DER GRANEN.

SINT-TRUIDEN. — 1 April.

Tarwe, de honderd kilos,	fr.	27-18
Koren,	»	20-74
Gerst,	»	20-47
Haver,	»	15-75

HASSELT. — 31 Meert.

Tarwe, de 21 kilos,	fr.	5-70
Koren,	19 «	4-00
Gerst,	19 «	3-70
Haver,	15 «	2-25

TONGEREN. — 2 April.

Tarwe, de 103 kilos,	fr.	29-75
Koren,	94 »	19-50
Gerst,	» »	19-00

VERKOOP

van schoone

EIKENBOOMEN

TE GEET-BETZ,

kanton van Zout-Leeuw.

De Notaris COENEN, te Geet-Betz, zal van wege mynheer *de Troostem-berg d'Oplinter*, grondeigenaar, te Hauwaert, openbaerlyk aen de meest-biedenden, op Maendag, wezende 13 April 1863, om 12 uren 's middags, ten huize en herberge van van sieur LOUIS THEYS, te Hulsbeek, gehucht van Geet-Betz, aenbieden te verkoo-pen op krediet, mits goeden en be-kenden borg :

47 schoone EIKENBOOMEN, ter dikte van 2, 3 en 4 meters en van eene buitengewoone lengte, dienstig voor schipwerk, molenroede, molenas, foncierhout, rademakers- en tim-mergerief, staende te wassen op een bosch genaemd *Hoogeweide*, gelegen digt by het kasteel van den heer de Ryckman de Betz, op eenen afstand van eenen kilometer van den steen-weg van Diest naer Hasselt en digt by den steenweg van groote communi-catie van Thienen naer Haelen.

De liefhebbers kunnen taxeerbil-letten bekomen ter studie van ge-melden Notaris COENEN.

Zie de plakschriften.

Te huren eene WATER-MOLEN.

Zich te adresseren by den eigenaar te Brushthem, n^o 33.

KOMT ZIEN OM U TE OVERTUIGEN.

IN DEN GULDEN SCHOEN.

P. ENTBROEKS,

M^{er} SCHOEN- EN LEERZENMAKER,

267, Stapelstraet, 267.

heeft de eer het publiek te laten weten dat hy voor het zomerseizoen zynen winkel komt te verryken met een groot en schoon assortiment van

Schoenen van allen slach

EN NAER DEN BESTEN SMAEK

voor mans, vrouwen en kinderen.

Zyn leder, enz. uit de vermaerdste huizen des lands ontvangende en hetzelve op eene onverbeterlyke wyze verwerkende, is hy niettemin in staet te verkoopen aen pryzen tegen dewelke hoegenaemd geen konkurrent op kan.

Men gelieve het voort te zeggen.

TE BEKOMEN BY

LOUIS EGGEN,

in 't Wit peerd, op de Houtmerkt, te Sint-Truiden:

HESPEN EN SPEK

aen 1 fr. 16 c. den kilo.

GESMOLTEN VET

aen 1 fr. 40 c. den kilo.

Vermindering van prys voordie er eene zekere hoeveelheid van zullen nemen.

BY

PORTMANS-CRULS,

Kiekenmerkt, 56, te St-Truiden:

EENIGSTF DEPOT

VAN ECHE

PETROL-OLIE

(Minerael-Olie)

VOOR

DE STAD EN DE PROVINCIE,

KOMENDE DIREKT UIT NEW-YORK.

Deze MINERAEL-OLIE verdient voornamelyk den voorkeur door hare voordeelige hoedanigheden: zeer profytig brandende, verspreidt zy een buitengewoon sterk licht zonder het minste gevaer noch onaangenaemen reuk.

Eerste kwaliteit: 60 c. den liter.

GROOT ASSORTIMENT VAN

LAMPEN

van 2 tot 7 fr.

QUINQUETS VOOR SALONS

van 9 tot 15 fr.

De Olie en de Lampen of Quinquets zyn gewaerborgd en worden aen de billykste pryzen verkocht.

Men kan insgelyks by denzelve bekomen: Glazen voor amerikaensche lampen aen 25 c.; Glazen voor gewoone lampen aen 18 c.; verder alle andere artikels in glas, kristal en porselein.

Hy gelast zich ook met het hermaken alle andere lampen tot het verbruik der minerael-olie.

Onder de pers by **A. SCHOOFS** om eerstdaegs te verschynen:

DE SLAGTOFFERS DER BLOEDWET.

DE BRAVE JOSEF, EEN LOTELING VAN 1848,

door J.-B. d. G.

Een fraei boekd. groot in-16 met zorg gedrukt op schoon papier.

BOEKHANDELARY A. SCHOOFS,
OP DE VISCHMERKT.

MOEDERLIEFDE. — Tafereelen uit onzen tyd, door Hendrik Conscience. Met acht platen, door Edward Dujardin. 2 boekd. 4 00

HET GOUDLAND. — Lotgevallen van dry Vlamingen die naer Californië vaerden om goud te zoeken, door Hendrik Conscience. Met 8 platen, door E. Dujardin. 2 boekd. 4 00

STAES DE NACHTWAKER of zulke Meesters zulke Gasten. Gentsch zedeverhael, door Karel Lybaert, schryver van Ursula. 0 85

KEUR VAN PROZASTUKKEN uit de beste nederduitsche segryvers. 2 00

DE ROMEINSCH REPUBLIEK in verband met Lionello en gevolg makende aen den Jood van Verona, door A. Bresciani. 2 00

NAPOLEON I EN DE KERK, naer de geschiedschryvers Cantu, Rohrbacher en Artaud, Thiers, Mignet, Alzog, Chateaubriand, enz., door P. Dubois, pr. 0 80

JESUS LEVEN den kinderen ten voorbeeld gegeven, door den eerw. heer Pastoor van Horpmael. 0 40

HULDEKRANS AEN DEN H. JOSEF, of de Maend Meert, in vlaemschen rym, door den zelve. 0 40

HANDBOEK DER H. KINDSHEID, door denzelve. 0 12

DE TWEE LEGERS. 0 12

† OVER DE H. COMMUNIE, door Mgr. De Ségur. Vertaling van M. Davidts. 0 10

LEVEN VAN DEN H. ANTONIUS VAN PADUA, van de orde der Minderbroeders, door den E. P. Servatius Dirks. 1-50

DE GODSVRUCHT TOT DEN H. KRUISWEG, behelzende twaelf nieuwe oefeningen om den H. Kruisweg met vrucht te doen, door den E. P. Archangelus Vendrickx. 1-40

DE ZENDING van Jesus-Christus en der Geloovigen, door den eerw. P. J.-B. Boone van de S. J., gevolgd van: Middelen om wel te leven en wel te sterven, door J. Hillegeer S. J. 0 15

CHRISTELYKE ONBERWYZINGEN en uitleggingen op elke vraag van den Mechelschen Catechismus, door den zeer eerw. heer J.-B. Mertens, pastoor te Humbeke. 2 boekd. 6 00

HEMELSCH MYN of Sebat der Aflaten vergund door den H. Stoel waerin men oogenblikkelyk al de aflaten aentref, die gedurende het jaer dag voor dag kunnen verdiend worden. Verzameling aen de vurige communicanten opgedragen. Eerste vlaemsche uitgave. Met zorg overzien door den eerw. heer J. Tollenaere, kanonik, boekkeurder by het bisdom van Gent. 1 25

HET KERKELYK JAER of uitlegging der voornaemste feesten, plegtigheden en godsdienstige gebruiken der katholyke Kerk, door A.-M.-J. Van Meel, pr. 1-80

KATECHISMUS VAN VOLHERDING of geschiedkundige, onderwyzende, zedelyke, verdedigende, kerkdienstkundige, wysgerige en maetschappelyke uitlegging van den godsdienst, door Mgr. J. Gaume. 8 boekdeelen. Het boekd. 2 50

HISTOIRE DE ST-ANTOINE DE PADOUE de l'ordre des Frères-Mineurs, par le R. P. Servais Dirks. 1-30

CONFÉRENCES du R. P. Lacordaire, précédées d'une notice biographique, par M. P. Lorain, et ornées du portrait de l'auteur. 12-00

PERFECTION CHRÉTIENNE, par Rodriguez. 2 volumes. 7-00

GLOIRE DE MARIE, par Saint-Alphonse de Liguori. Traduit par L.-J. Dujardin.

POUVOIR DE S. JOSEPH, par le R. P. A.-M. Hugnet. 1-50

GLOIRE ET VERTUS DE S. JOSEPH ou Méditations pour le mois de Mars et tous les mercredis de l'année, par l'abbé Hugnet. 1-25

ROMANS GRECS. Contes et Nouvelles, par Alexandre Rancavis. Traduit du grec, par J.-S. De Fourgar. 2 vol. 5 00

Ouvrages du R. P. BRESCHAI, de la Compagnie de Jésus.

LE JUIF DE VERONE. 4^e édition. deux volumes. 4-00

LA RÉPUBLIQUE ROMAINE. 2-00

LIONELLI. 2-00

LORENZO suivi de DON GIAOVANI. 2-00

MAISON DE GLACE. 2-00

LE ZOUAVE PONTIFICAL.

UIT DE PERSEN GEKOMEN VAN J. H. VANDER SCHELDEN, BOEKD.-UITG., TE GENT,

VERKRYGBAER TEN BUREELE DEZES BLADS:

Groote Volkstheologie
DOOR J. HILLEGEER,

PRIESTER DER SOCIETEIT JESU.

Groot boekdeel in-8^o van 860 bladzyden, versierd met 32 duitsche printen.

Prys: 5 franken.

EERSTE COMMUNIE.

Kerkboeken van 36 c^{men} tot 30 fr. — Paternosters van 25 c^{men} tot 25 fr.

ALLERHANDE NIEUWIGHEDEN VOOR GESCHENKEN.

FONDERIE DE FER,
RUE DU RUISSEAU, 456, ST.-TROND.

M. Joseph Delhaute a l'honneur d'informer le public qu'il continue la fonderie de fer dans la même maison. Il espère conserver la confiance du public, qui pendant neuf ans a su apprécier la qualité supérieure de ses fontes.

Il se recommande à la bienveillance de chacun.

TER DRUKKERY VAN DIT BLAD

GELAST MEN ZICH MET

alle drukwerken,

ZOO ALS

Boekwerken, Registers, Circularen, Facturen, Affichen, Trouw- Doods- en andere Brieven, Doodsbeeldekens, enz. enz.

Alles met de grootste zorg en aen zeer gematigde pryzen.

A messieurs les Curés.

CONCURRENCE IMPOSSIBLE.

MANUFACTURE

D'ORNEMENTS D'ÉGLISE

EN TOUT GENRE

de J.-A.-H. LEYNEN, Libraire,

A KLEINE-BROGEL, (Limbourg belge).

Les grands avantages dont je jouis sur la plupart des autres fabricants; étant établi a la campagne où je fais confectionner tout à prix réduit; et tirant directement, à des conditions favorables, toutes mes étoffes de Lyon, Parys etc, me fournissent les moyens de vendre à des prix inférieurs à tous ceux qui ont été établis jusqu'à présent.

EXEMPLE:

Une chasuble (toutes les couleurs en usage,) avec les accessoires, fond Damassé soie et coton, belle croix brochée ornée, galon système et à crête, glacé belle qualité, forme et confection excellentes coûte 45 à 50 fr. Franco en Hollande 50 à 55 fr.

Les mêmes, avec croix brochée argent ou soie, même galon argent ou soie, même prix. Chasubles de moindre qualité depuis 30 fr. Chasuble en moire, or ou argent invariables, unies ou avec croix différente, galon or ou argent, ou en autres étoffes or et argent faux, mi-fin de 60 à 250 fr.

Chasubles brodées depuis 200 à 1,200 fr, et plus.

Drapeaux, bannières, chappes, dalmatique, étoles, humeraux, robes et manteaux de vierge, intérieur de tabernacle, baldaquins, stations, médaillons peints et brodés, le tout à des prix proportionnés. Restauration. Je confectionne une chasuble, vieille pour 5 francs.

Habitué de traiter complètement en confiance avec mes respectables clients, je leurs laisse la liberté de tenir à ma disposition moyennant avis, les livraisons qui ne seront pas conformes à leurs commandes, et qui ne surpasseront leur attente. Facilité de paiement.

J.-A.-H. LEYNEN.

BELANGRYK BERIGT

M^{me} BROUCKAERT-LAERMANS

heeft de eer het publiek bekend te maken dat zy haer magazyn geopend heeft in de Ridderstraet, in het huis genaemd den *Gulden Visch*.

Men kan by haer bekomen alle soorten van specery en mercery, alsook al wat ellegoederen betreft, zoo als franschen Mérinos, Moiré voor onderrokken, Lynwaed, alle nieuwigheden voor kleederen, laken voor paletots, broeken, enz.

De geringheid der pryzen zal alle konkurrentie onmogelyk maken.

Vertrekuren en Yzerenweg.

Van ST-TRUIDEN naer BRUSSEL, LUIK, ANTWERPEN en GENT:

8 ure 15 minuten 's morgens.
1 uer 19 " na midd. (Exp.)
6 ure 51 " 's avonds.

Van ST-TRUIDEN naer HASSELT, MAESTRICHT en AKEN:

9 ure 36 minuten 's morgens.
3 ure 57 " na midd. (Vit.)
7 ure 55 " 's avonds.

Postwagendienst.

Van Sint-Truiden naer Tongeren: 's morgens om 10 ure en na middag om 4 ure.

Van Sint-Truiden naer Thienen: 's woensdags en 's zaterdags om 2 ure na middag.

St-Truiden.—Boekd. A. Schoofs, Vischmerkt.